

De Morgenster 13 december 2020

Derde zondag van advent: zondag *Gaudete!* = *verheug u*

Jubileumdienst twintig jaar Morgenster

Eerste schriftlezing: Jesaja 65: 17-25

Lied: 'Ga stillen in den lande' [440]

Epistellezing: 1 Thess. 5: 16-22

Lied: 'The Kingdom of God is justice and peace'

Evangelielezing: Joh. 3: 22-30

Lied: 'De nacht is haast ten einde' [445] *Couplet 1 en 4*

Overweging

De naam van deze zondag is '*Gaudete*'. Dat betekent: 'Wees blij!', 'Verheug je'. Het is de naam voor de derde zondag van advent, en het is ontleend aan woorden van de apostel Paulus uit zijn eerste brief aan de gemeente in Tessalonica.

Volgens velen is deze brief het alleroudste document uit het Nieuwe Testament. Dat is veelzeggend: het oudste, ons overgeleverde christelijke geschrift bevat in het slothoofdstuk een oproep tot voortdurende blijdschap. Daar is het ooit mee begonnen, en daar keren wij steeds naar terug als wij de moed verliezen.

Nu is daar op zich alle reden van de wereld toe. Terugkijkend op de twintig jaar sinds het jaar 2000 is er veel om alle vreugde bij kwijt te raken. Nine eleven. De oorlog in Irak. De kredietcrisis. De spanningen binnen de Europese Unie. De klimaatcrisis. De opkomst van populistische bewegingen. Algoritmes die binnendringen in de persoonlijke levenssfeer. De niet aflatende macht van multinationals. Het massale geloof in complotdenken. Afbraak van vertrouwen in de overheid, niet in het minst nu in de coronacrisis.

Het is een lijst waar je moedeloos van zou kunnen worden. En laten we eerlijk zijn, we hebben allemaal momenten dat we dat inderdaad worden. Dat is onze wereld. Een wereld van een geteisterde aarde en van dolende zielen. Het ontbreekt ons aan een bezielde verband. Ook onze ziel lijdt daardoor schade.

Vanuit die wereld hebben we vanmorgen de Schrift geopend. We hebben bewust geen eigen teksten gezocht, maar de Schrift geopend in het vertrouwen dat er ook voor ons goede woorden in zullen staan.

Dat vertrouwen is niet beschaamd geraakt. Nee integendeel, het lijkt wel alsof de woorden van de Schrift ons woorden aanreiken voor minstens nog eens twintig jaar Morgenster. We hebben immers leeftocht nodig voor onderweg.

De drie schriftlezingen samen geven ons een programma voor de komende twintig jaar. En wel in vier punten.

Het eerste dat we nodig hebben vinden we bij Paulus. Het zijn deze woorden: '*Wees altijd verheugd, bid onophoudelijk*'. Vreugde en gebed worden hier in één adem genoemd. Wil vreugde blijvend zijn, willen we de moed niet verliezen dan zullen we moeten beginnen met gebed. Dat klinkt voor sommigen van ons zwaar. Wij weten vaak niet wat we bidden zullen naar behoren. We missen de vrijmoedigheid. 'Bid onophoudelijk' is een uitnodiging om heel ons leven, niet de zogenaamde geestelijke dimensie daarvan, op God en diens koninkrijk te betrekken.

Het christelijk geloof is een aards geloof. Het is niet lijdzaam wachten totdat we in de hemel komen, maar het is een houding van vertrouwen dat de hemel de aarde kan raken, elke dag opnieuw. Het is het vertrouwen dat we elke dag opnieuw al onze zorgen mogen toevertrouwen aan God.

Dat we elke dag opnieuw mogen danken voor datgene wat God ons schenkt. Dat mogen we ook als verzamelde gemeente. Dankbaar mogen we zijn voor alle lichtpuntjes ook in deze coronatijd. Dat we de afgelopen week weer tweemaal mee hebben mogen doen aan de levende adventskalender. Dat hier gistermiddag een grote groep kinderen genoot van 'A taste of Christmas'. Dat we gisteravond getuige mochten zijn van iets waar voortaan de hele buurt van kan meegenieten.

Dit is het eerste dat ons geschonken wordt vanmorgen: dat onze ziel kracht mag krijgen door *gebed*. Het tweede woord sluit hierbij aan en is een vervolg op de dienst van vorige week zondag. Het tweede woord is: *ontvankelijkheid*. In de lezing uit het Johannes-evangelie viel mij een zin op, uitgesproken door Johannes de dooper: '*Een mens kan alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven wordt.*' Er is in dit verhaal sprake van enige discussie over de verhouding van Johannes de Doper tot Jezus. In dit evangelie dopen ze allebei. Dat roept vragen op.

En dan spreekt Johannes die woorden uit: '*Een mens kan alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven wordt.*' Dat mogen we op twee manieren lezen. In de eerste plaats spreekt Johannes vertrouwen uit over wat Jezus doet: de gaven die Jezus heeft, inclusief dat hij doopt, zijn hem door God gegeven. Maar er zit nog iets in, en dat raakt ook ons: de mensen die naar Jezus komen om door hem gedoopt te worden die zijn hem door God geschonken. De Vader vertrouwt mensen, inclusief wijzelf, inclusief al die duizenden mensen in Hilversum Noord en -Oost, toe aan Jezus. Johannes zegt dus: dat Jezus doopt dat is een teken van de Vader, van God, dat hij de mensen, ja de hele mensheid wil laten delen in zijn liefde.

En dat gaat zeker door: God schenkt ons aan elkaar, schenkt andere mensen aan ons, zal ons nieuwkomers schenken uit de vele nieuwbouwprojecten om ons heen. Aan ons is dan de vraag: zullen wij hen ontvangen alsof ze ons via Jezus door de Vader geschonken zijn...? Zullen wij *ontvankelijk* zijn voor de verrassingen die de nieuwkomers ons zullen schenken?

Het derde woord is *hoop*. Als we in deze dagen *iets* nodig hebben dan is het hoop. In het bijbels ABC is hoop niet hetzelfde optimisme. Hoop steekt dieper in. Hoop is het grote *en toch*. Hoop is tegen de stroom in gaan. Het is uitzien naar de lente midden in een barre winter. Hoop leeft van verhalen, van levensgeschiedenissen.

In de tekst van Jesaja, aankondiging van uittocht uit de ballingschap, tuimelen de onmogelijke beelden over elkaar heen. Die beelden zijn brandstof voor de hoop, onmogelijke beelden zoals over een wolf en een lam die samen zullen weiden. Niet te stoppen is Jesaja. Hij doet me denken aan de koningin uit Alice in Wonderland die als kind voor het ontbijt soms al zes onmogelijke dingen had geloofd. Ja, voor de hoop hebben we het geloof van een kind nodig...

Wat hebben we nodig voor nog een keer twintig jaar? We hadden al *gebed*, *ontvankelijkheid* en *hoop*. De schriftlezingen reiken nog een woord aan. Daarvoor keren we opnieuw terug naar de oudste tekst uit het Nieuwe Testament, naar die brief van Paulus. In die korte tekst lezen we ook: '*Onderzoek alles, behoud het goede*'. Je kunt ook vertalen: toets alles, keur het, beproef het.

Een paar woorden daarover. Wij zijn de eersten niet. Wij leven van traditie: van dat wat ons is overgeleverd. Het stramien van de liturgie die wij wekelijks vieren hebben we niet zelf bedacht maar is ons geschonken door eerdere generaties. Al is onze wijkgemeente zoals gevestigd in dit gebouw nog maar twintig jaar jong, toch is er een lange, lange lijst van mensen die van zichzelf hebben uitgedeeld en die er niet meer zijn.

Vanmorgen hebben hier goede wensen geklonken van onze voorgangers die ook voorbijgangers zijn geweest: Annemieke Kelder, Jacqueline Broeyer en Wim Loosman. U kunt raden wie straks ook nog volgen zal. De grote ontbrekende is Reinier Beltman, onze voorganger tot in 2009. In maart 2018 overleed hij, 72 jaar oud. In dankbaarheid gedenken we alles wat hij ons heeft gebracht, en niet in het minste zijn aandeel in de kerkbouw van de Morgenster en de opbouw van onze wijkgemeente. Hij heeft, met vele, vele anderen, gestaan aan de basis van dit gebouw.

We mogen trots zijn op dit gebouw, een architectonisch hoogstandje in de moderne kerkbouw. Het is ons huis. Maar ook dit huis is niet van onszelf maar ten diepste van God. Het is het huis waar de zwaluw een nest vindt – psalm 84. Omdat het Gods huis is is het ook ten volle ons huis, een huis voor de ziel, een huis waar je thuis mag komen, een huis waar je je masker en pantser af mag leggen, een huis dat je gastvrij wilt delen met anderen.

Omdat het een huis voor de ziel is spant het er om. Levend uit de bron van de traditie kunnen we niet anders dan ook zoeken naar manieren om die traditie werkelijk tot spreken te brengen. Geleid door de Schriften van Oude en Nieuwe Testament doen we aan *toetsing*: we onderzoeken alles – en behouden het goede. Want het is Gods huis. Het is het huis van de Ene, de Eeuwige, huis van de bevrijder God, God van Israël, de God die in kwetsbaarheid woont, en daarin niet stuk te krijgen is, God van het kerstkind, van Jezus.

Laten wij dan doorgaan met *bidden*, in *ontvankelijkheid*, met alle *hoop* die in ons is, *toetsend* waar onze ziel thuis komt bij God. Wij leven van de trouw van deze Naam.

Erik van Halsema